

SZENTESÉSÉK VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár
 egy negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 I. tized 265. szám, özv. Fried Józsefné urnó házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket
 és nyilított közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Magyar nemzeti érdek.

Szentes, 1890. május 29.

Ha széttekintünk Európa összes mivel nemzeti között és tanúságra hívjuk a statisztika némaságunkban is ékesen szóló számaint, kétségtelenül megdöbbentő tényként bizonyosodunk meg arról, hogy a gyermekhalandóság, viszonylag, e nemzetek egyikénél sem olyan nagy mérvű, mint nálunk.

Felbuzdulunk, lelkesülünk a külföld példáján, mikor nemzetiségi politikát űző társadalmi „Schulverein”-okat létesít a nemzeti nyelv terjesztése és védelmére; a kultúregyletek — e példákön okulva — ma már mindenfelé létesülnek nálunk is, hol a magyarságot, idegen ajku nemzetiségek közé elkelve, az elnémetesedés vagy eloláhosodás veszedelmé fenyegeti — és ez jól is van így.

Ámde arra, hogy a magyarság, mint ilyen, a magyar nemzet eredeti emberanyaga a maga erőteljességében megmaradjon és el ne satnyuljon bölcsőkorában: a kisdedekevelés és ápolás érdekében a világ egyetlen mivel nemzete sem tesz olyan keveset, mint mi.

Az évenként megújuló sorozások szomorú világot vetnek a magyar faj testi elsatnyulására. Egész nemzetédek, egy egész korosztály száz és ezer lélekszámából nagyon csekély hányad az, mi olykor katonának beválik s nem egy későbbi év korosztálya kénytelen törleszteni a korábbiak véradóhátralékát.

A gyermekmenhelyek, bölcsőegyletek, ovodák annál kevesebé nálunk gyökereket verni, amíg kevésbé meghonosulni és általánossá válni s épp a tisztán magyar alföld az, mely e tekintetben még az ország egyéb vidékei mögött is messze visszamarad.

Nem vitázunk a fölött, mert kétségtelenül hazafias tény: a magyarsodásnak az idegen ajkuak közt való terjesztése, vagy eloláhosodott, elnemzetlenesedett véreink visszahódítása a magyar nemzetiséghez; ámde, amikor a társadalmi óriási erőfeszítést tesz ez irányban és minden áldozatra kész, hogy e magyar nemzeti érdekét érvényre emelje: nem bűn-e ugyanakkor figyelmen kívül hagyni a magyar lakosság azon részét, melyet nem fenyeget ugyan az elnemzetlenesedés veszedelmé, mely mindenkor megmarad magyarnak az idők végtelenségéig, de amely ennek dacára számban és erőben nap-napra ijeszítően fogy és vétkes gondatlanságunk folytán egy sokkal nagyobb veszedelmének, az elcsenevezésnek van kitéve?

Pedig alig néhány éve, hogy társadalom és állam a veszedelmre irányozza

figyelmét és a társadalom még mindeidig nem mozdult meg olyan lelkesen e nemzetölő baj okainak megszüntetése céljából, mint ahogy például egyéb magyar nemzeti érdekeink ügyében — a magyarosításban is cselekedte.

Az ő magyar faj erejének, számbeli fejlődőképességének és így létének megóvása, sőt lehetőleg fokozása az, amit magyar nemzeti érdekünk első sorban kiáltóan követel.

Az az anyag megvan, nem olvad be soha idegen nemzetiségekbe, nem kell társadalmi mozgalmat indítanunk magyarosítás végett, mert hamisítatlan magyar, de vétkes gondatlanságunk folytán hovatovább elsatnyul, nyomorékká válik és ezt megakadályozni bizonyára könnyebb és hálásabb feladat, mint az idegen ajku polgártársaink magyarosítása vagy elkorcsosult, nemzetiségüket megtagadott véreink visszahódítása.

Nem akarjuk ezzel azt mondani: hogy ez utóbbit is nem követelik meg nemzeti érdekeink. Csak rá kívántunk mutatni azon visszásságra, hogy társadalmunk lelkesedését nem szabad egoldaluan lekötöni és ha kívánatos — magyar nemzeti érdekből — a magyarosítás, a magyar nyelv ténfoglalása idegen ajku és nemzetiségű polgártársaink között, ha kívánatos elidegenült véreink visszamagyarosítása: úgy nem kevésbé kötelességünk, a meglévőnek épségben tartására is törekednünk és nem kevésbé követeli mink a nemzeti politika azt, hogy a társadalom figyelme a nyelvében nem, de testi épségében elsatnyult magyarságra irányíttassék.

E magyar nemzeti érzület és politika jutott kifejezésre abban a gyermekkiállításban is, melyet a „Csongrádmegyei orvos-gyógyászati egylet” a f. hó 26-án, pünkösd másodnapján rendezett városunkban.

Összegyűjtteni a kisdedeket és anyákat; utóbbiakat a gyermekápolás és nevelés áldásos voltával megismertetni, előbbieket viszonylagos jutalomban részvenni és ezzel is sarkantuzni a köznépet gyermekei gondozására; hogy Istennek e legszentebb adományát ezentel ne családi nyűgnek, de áldásnak tekintsek: ez volt a cél. És kívánatos volna, hogy ez az eszme széles e hazában visszhangot keltsen és mindenütt, minden városban és vármegyében hasonló cél elérésére szövetkezze állam és társadalom.

Az az érdeklődés, mely lakosságunk minden rétegében nyilvánult a nevezett egylet törekvései iránt, bizonyossága annak, hogy a nép nemcsak megértette, de helyesli is e törekvéseket, míg viszont a kiállított és így orvosilag, szakszerűen

megvizsgált kisdedek csak igazolták és sajnos hogy igazolták azt, hogy a magyar faj satnyul, leröfötlenedik és a társadalmi bűnök lejtőjén rohamosan halad a pusztulás örvényébe.

Nem mintha a kiállítás bíráló bizottsága nem talált volna a kiállított kisdedek közt elég egészséges, ép testűt is, kiket jutalomdíjra érdemesnek ítelt, sőt kétségtelen, hogy a meg nem jutalmazottak közt is kerülközik jól táplált, jól ápolt egészséges csemete, mert hiszen annyi díjjal a fiatal és kezdő egylet nem is rendelkezhetett, hogy mindeket megjutalmazhatta volna — hanem: mert a kiállított és megvizsgált gyermekek túlyomó részénél egy-azon foglalkozás: a görvélykór csirái mutatkoztak, mely sok esetben a hiányos ápolás, gondozás és táplálás, legtöbb esetben azonban társadalmi bűn kifolyása.

S ahol a bűn a társadalomé: ott hatványozott kötelessége a társadalomnak, a segély nyújtás is.

A kiállítást rendező egylet e tekintetben is megtette a kezdeményező lést, mikor a kisdedek ápolásáról és neveléséről írott népies munkát mintegy 1000 példányban díjtalanul kiosztotta. S ha el is ismerjük, hogy ez kezdetnek szép: azonban semmiesetre sem elég még a bajnak gyökeres orvoslására.

Iparkodjunk vármegyénk és városunk területén minél több gyermekmenhelyt létesíteni, melyek mindannyia — legalább addig, míg a kisdedek ápolása és nevelése iránti szeretet a köznépi szívében gyökeret nem ver, szigorú orvosi felügyelet alatt álljon és a melyekben a kisdedek legalább hetenként egyszer orvosilag megvizsgáltatván, a satnyább, kevésbé ápolt és táplált kicsinyek szülői, kötelességük lelkiismeretesebb teljesítésére felhívassanak.

Keressük fel a népköröket és egyéb egyesületeket saját otthonukban, tartunk ott ingyenes népszerű felolvasásokat, melyek szellemé magyar nemzeti érdekeinknek szellemen; hirdessék papjaink az egyházak szószékeiről, hogy nem csak nyelvben, de testi épsége gondozásában, kisdedei egészségének megóvásában is elnie kell a magyarnak, ha azt nem akarja, hogy elveszen az őt vasgyűrűként körülvevő és szívós idegen nemzetiségek közt; alakuljanak gyermekvédő és bölcsőegyletek, melyeknek nőtagjai a jótékony és emberieség angyalaként járják be a szegények kunyhóit — jó tanácsos, s ahol szükség, anyagilag is gyámolítva a tudatlant vagy szűkölködőt — s akkor, egy ily magyarányú mozgalom árán, melyből a társadalom minden tényezője kivési

a maga részét, ha egy csapásra nem is, de idővel el fogjuk érni azt, hogy ez a nyelvé megóvott, de testben satnyuló magyarság újból erőteljes, fajfentartó elemmé válik, mely képes legyen szembeállani minden veszedelemmel.

És elérjük azt, hogy azok a szülők, kik ma is könnyező szemmel állanak ugyan korán elhunyt kisdiedük koporsójánál, de szívben, elmében azt forgatják, hogy jobb annak az ártatlan csemetének ott lenni a hideg földben, mert hiszen elhalálozásával egy nagy nyűgöt szabadultak meg — ezután a gyermekben isten áldását, az ég küldöttjét látják, ki gondozásukra a menybellek által bízott és a kinek elcsatnyulása, kora halála az ő lelkiismeretüket nyomja.

De megértik azt is, hogy a kisdiedek ápolása és helyes gondozásával magyar nemzeti érdekeinket segítik elő.

—i.s.—

Közigazgatási bizottság.

Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 28-án tartotta a havi rendes gyűlését a vármegyeház kis termében *Zsölmszky* Mihály főispán elnökei alatt.

A közigazgatási előadmányok során ezúttal Szentesre volt a vezérszerep, amennyiben a vezérváros szemelye az, mi az előadmányoknak kiváló érdeket kölcsönöz.

Álljunk itt sorrendben a nevezetes botránnyok:

Elnöki önkény.

A szentesi zsidó hitközség elnökeihez kérvényt intézett dr. *Schlesinger* Károly ügyvéd, hogy bizonyos úr megfőlebbezése céljából, engedessék meg neki a hitközségi jegyzőkönyvek és irattár betekintése, mire az elnök, előjárásági hozzájárulás nélkül, egészen önkényesen azt a nevezetes végzést hozta, hogy — amennyiben közgyűlési határozatot csak közgyűlési tag főlebbezhet meg és így a kérelmező kérelmének teljesítése veszedelmes precedens alkotna, emel-fogva elvileg ez a kérelem elutasítandó volna; azonban tekintettel arra, hogy kérelmező esetleg közgyűlési tagok megbízásából kíván főlebbezni, jelen esetben a kérelmezőnek hely adatik.

Mint hogy pedig a kérelmező nem kívánt ily átlótn betekinteni az ekleziás ügyirataiba, emel-fogva azon kérelemmel járult a megye alispánjához: utasítsanak a hitk. előjárásági, hogy az ügyiratokba való betekintést, mint törvényes jogot, bármelyik adófizetőjének lehetősége tegye.

Az alispán az ügyet a közigazgatási bizottság elé vitte, mely aztán kimondta, hogy az ekle. ügyiratok és jegyzőkönyvek betekintése egy adófizetőtől sem tagadható meg és erre az egház előjáráságát utasította.

Elutasított főlebbezés.

Mint olvasónk még bizonyára emlékeznik fogna rá, *Dalogh* János volt polgármester, megyeiárvasszéki elnök megfőlebbezte a közig. bizottság azon határozatát, mely a *Döme*-féle ügyből kifolyólag, a helyettes ügyész véleményére és az ügyiratok hiányainak pótlása céljából az ő kihallgatását vendelte el.

Már akkor rámutattunk e főlebbezés és azon előlegezett védelem abszurd voltára, melyben az ügyből kifolyólag a „Szentesi Lap” karikája *Dalogh* Jánost részeltette.

Mint most meggyőződünk: akkor igazunk volt.

A belügyminiszter ugyanis, az itt szó szerint közölt és a vármegye közigazgatási bizottságához leküldött végzéseével, fölebbező kérelmét elutasította:

„23843 szám VII. 15. Csongrádvármegye közigazgatási bizottságának Szentesen. A közigazgatási bizottság folyó évi március hó 24-én, 186 szám alatt hozott azon határozatát, melylyel a *Döme* József, Szentes város volt árvaapuztárnoka és *Török* Sándor

volt árvaapuztári ellenőre ellen indított és befejezett hivatali sikkasztási bűnperrrel kapcsolatos felemlény vizsgálatnak az 1882 és 1883 évekre visszamenőleg való kiegészítését s e végből *Balogh* János, Szentes város azon időben volt polgármesterének kihallgatását elrendelte, az ezen határozat ellen *Balogh* János által közbevetett főlebbezés folytán felbírálván, az idezett határozatot indokaiból helyben hagyom, annál-fogva is, mert a szóban forgó határozat csupán az abban jelzett s az eddigi vizsgálat folyamán kellemen ki nem derített körülmények tisztába hozatalát célozza, s a mint egy részt a hatóságának feltétlenül jogában áll, ily irányban intézkedni, más részt ezen intézkedésnek a főlebbező személyére vonatkozó megbélyegző hatást tulajdonítani nem lehet.

Miről a vármegye közigazgatási bizottságát, a folyó évi április hó 3-án 247 szám alatt kelt jelentéssel fölterjesztett összes iratoknak visszaküldése mellett, további eljárás végett egyszerűen oly figyelmeztetéssel értesitem, hogy jövőre a felebbezett határozatot másolatban is terjessze föl.

Budapestben, 1890 évi április hó 29. é.

Gr. *Szapáry*.”

A közig. bizottság tagjai nyomott hangulatban halgatták végig a miniszteri elutasítást, mely után az ügy a rendes kerékvégáshoz tért, melyből jobbléte volna ki sem zökkeneni. Az alispán ugyanis utasított, hogy most már a közig. bizottság korábbi határozatához képest, *Dalogh* János kihallgatását eszközölje és a felveendő jegyzőkönyvekkel a *Döme* féle ügyiratokat pótolja.

A bűnlajstrom.

Ami ezen ügy tárgyalása után előterjesztésre következett, az Szentes város adminisztrációjának igazi bűnlajstroma.

Kitéstelt az azon nyomott hangulatból, melylyel az alispán előterjesztést meghallgatott, ki a tartóügyelő felszólalásából, aki az ilyen ügyekben a legnagyobb szigorral kíván eljárni, mert ezek mindenike külön-külön, de főleg az utolsók egészen alkalmas az illető köztisztviselők felügyezésére.

Emlenkezzék az alispán előterjesztés, hogy Szentes város polgármesterét már számtalan harszor felvitte a hivatalos előlegpénzek elszámolására. Ennek dacára csak annyit volt ideig képes cserni, hogy az 1735 ftt 26 kr. tevé elszámolatlan előlegből csupán a *Turján* Lajos tiszti ügyesnél volt 200 fttot számoltak el, míg a polgármesternél 1330 ftt, ebből egy rész meg felkapitványosága idejéből, *Szenthó* Lajosnál 75 ftt 26 kr., *Aradi* Kálmánnál 50 ftt és *Szűcs* Jánosnál 80 ftt, ma is elszámolatlan.

Ugyancsak hivatalos hanyagság a polgármester részéről, hogy a vasútpénz zárszámadásait, a fölöttes hatóság ismételt és 10-szeri sürgetése dacára, máig sem terjesztette fel.

Híresztelték, hogy a vasuti pénztár kezelő tisztsége rég befejezte a leszámolást. Mi késlelteti tehát a városnál a számadási test felterjesztését?

Másik hivatalos hanyagság a ¼ éves számadások fölterjesztésének elmulasztásáért súlyosn a városi adminisztrációra.

A vármegye tavaszi közgyűlésének intézkedéséhez képest, a községek minden negyedév végén tartoznak összes számadásaikat fölülvizsgálat végett a megyéhez be-terjeszteni s dacára annak, hogy innen onnan már ez év második negyede is lejár, az első évnegyed számadásai máig sem terjesztettek be.

Utolsónak a bűnlajstrom sorozatában, de elsőnek nagy jelentőségénél fogva, maradt az adókezelés *B. tabellájának* ügye.

Megértettük már régen tudunk, hogy Szentes város adókezelése ázsiai rendtelenségben van. Hogy a községi adó-törzskönyvben, az úgynevezett *B. tabellában* sem adóelőírás, sem semminemű adóelőzárás 1884 óta nem eszközöltetett, ami annyit tesz, hogy községi adónak az idő óta csak úgy gondolomra vetik ki reánk és 7 évről kell minden egyes adózóval külön-külön komputálni, hogy

ezen ázsiai rendtelenség megszűnjék, mi szep pár 1000 forintocskába kerül majd.

A közig. bizottság mind e rendtelenségek és mulasztások megvizsgálására dr. *Csató* Zsigmond m. főjegyzőt azzal küldte ki, hogy a vizsgálat eredményét a legközelebbi közig. bizottsági gyűlés elé terjessze.

Mi magunk ez ügyekre legközelebb visszatérünk.

Újdonságok.

Szentes, 1890. május. 29.

— **Személyi hír.** *Dr. Szivák* Imre, csongrádi országos képviselő a pünkösdi ünnepek választói körében, Csongrádon töltötte és onnan az ünnepmásodnapján, több csongrádi úri ember társaságában Szentesre rándult át, hogy a gyermekkiállítás megnyitási ünnepségén jelen legyen. A szomszédváros szeretett képviselőjét ismerősei városunkban a legszélyesebben fogadták.

— **Piros pünkösöd.** Nappal fényes, nap-sugaras délut. estenként hatalmas zápor — ez volt az idei piros pünkösöd helyzetének szignatúrája, aminthogy egyáltalán egy hét óta aig nülük el egy nap esőzés nélkül. A templomokat az ünnepek mindkét napján megtöltötte a hívők sokasága és egész nap fel-alá hullámozt az ünnepiösen öltözött, ünnepi hangulatban levő közönség az utcákon, míg a második nap délutánján, mondhatni az egész város a túl a kurcai népkertbe tödült, hogy meglétkintse a gyermekkiállítás szokatlan, új látványosságát. A második nap estéjén aztán az éden színház körötte le a közönséget, mely — a páholysok kivételével, szüntül megöltötte a színház tágas nézőterét és sűnű tapsal adózott a színpadon működő bűvészek és szemfényvesztők ügyes mutatványainak. Mint értesültünk, az Éden színház előadásának bevétele haladta a 230 forintot s bizony jó volna, ha színesültek hetenként csak 2—3 ilyen sikeres estét is aratnának majdan előadásaiukkal.

— **Visszafelújító község.** Vármegyénk egyik kisközsége, Felgyó is megunt az önállóság dicsőségét, vagy inkább az ezen dicsőséggel járó közterhet. Erre enged legelőbb következtetni azon kérelmet, melyet a vármegye útján intézett a belügyminisztériumhoz és melynek értelmében töröltetni kíván az önálló községek sorából és mint önálló pusztá chajt Csany községhez csatlakozni. A belügyminiszter, Felgyó és kívánságához képest elrendelte, hogy jogi önállása megszüntetessék és mint önálló pusztá, közigazgatásilag Csany községhez csatlakoztassék.

— **Sáskairtas.** Vármegyénk egész geográfai területén, tehát Szegedet és Vásárhelyt is beleértve, valóságos egiptomi csapásként lép fel a sáskaveszedelem. Milliő és milliő és falánk állatkáknak lepik el főleg a mezőket, réteket, legelőket és szőlőket, és az irtás munkája mindenfelé a legnagyobb erőfeszítéssel folyamatban van. A sáskairtas vezetésére kiküldött miniszteri biztos, Fiáth báró nálunk még nem tette ugyan látogatását és idejét még mindég a szegedi irtás veszi igénybe annyira, hogy Vásárhelyen is csak egyszer fordult meg hogy az ottani határban széttekintsen, de azért az irtás nálunk is erősen folyik az egész veszélyeztetett vonalon. Szegeden ügy-szólván az egész lakosság, ócska esernyőkkel felfegyverkezve, vesz részt az irtás fárasztó munkájában. Ezzel riogatják fel a falánk hadat és úzik az előre megasótt gödörbe, hogy ott elfődeljék. Az irtás e módját nem ártana nálunk is megkísérlelni, mert féltő, hogy a mai irtó erő nem lesz elégséges és mire a miniszteri biztos hozzánk is

eljut — majd csak letarolt mezőket talál már és jól hizott sáskákat lesz módjában kiirtani, anélkül, hogy idei legelőnket megmenethetné.

— **E. M. K. E.** Az „Emke” a tagsági aláírások alapszabályszerű első ciklusának lejártá alkalmából, az úgy további támogatása végett, működési kimutatásáról kapcsolatban újabb fölhívást intézett tagjaihoz. E működési kimutatásból a következő adatokat közöljük, amelyek fényesen igazolják a hazafias egylet áldásos működését: Befektetéseket eszközölt az egylet összesen 46,086 frt 44 kr. erejéig. Évi járadékban előirányzott 12,707 frtot, kifizetett 16,576 frt 66 kr.; egyszer-mindenkorra szülő segélyképen kifizetett 12,610 frt 22 kr.; népkönyvtárra adott 3113 frtot. A 12,707 frt évi járadékunk 254,140 frt lekötött tőke felel meg, mílhez hozzáadva a befektetési összeget, ez együttesen 300,226 frt 44 kr. — A tőke fennmaradó jövedelme az egyszer-mindenkorra szülő segélyek, jutalmak, a további működés, segélyezés és az egyesület fentartására szükséges kiadások és a rendelkezési (tar talek) alap fedezésére fordítottak. Utóbbira különösképpen „Magyarország asszonyai lobogó alaja” 10,000 frtban. A fennmaradó tőke jövedelméből restituuáltak továbbá jövőre a főkök 25% kiadása. — A népkönyvtárak a kimutatásban valódi értéket szerint vannak felvéve, mert a kedvezményes folytán az egylet tényleg olcsóbban állította ki e könyvtárakat.

— **A zóna** A m. kir. államvasutak igazgatóságától kötött és a zónarendszer életbeléptetésére vonatkozó egyezmény, aláírás végett a f. hó 26-án érkezett a poigármesteri hivatalhoz és aláírva, a mai napon vizsgálta és lett származtatva a vasúttigazgatóság-hoz. Az egyezmény tárgya a személyi szállítási tarifák, mely f. évi június 1-én lép életbe: Szentestől — Tokéig I. oszt. 30 kr. II. oszt. 15 kr. III. oszt. 10 kr.; Szentestől — Kun sz.-Mártonig I. oszt. 40 kr. II. oszt. 22 kr. III. oszt. 15 kr.

— **Az örvény áldozata.** Kurcaörvényünk minden év nyarán következetesen elnyeli a maga áldozatát, mert hiába, hogy a rendőrkapitány tilalomtáblái figyelmeztetnek mindenkit arra, hogy a kurcában fürdés, bűntetés terhe alatt tilos: a diáksereg és iskolás gyermekek nem nagyon respektálják e tilalmat s mert rendőrségünk létszáma még nincs oda fejlődve, hogy e tilalomtáblák nyomtatósabbá tételére egy-egy rendőrt is állít-hassunk fel az örvények meután, hát bizony ahogy a forró nyári napok bekövetkeznek, az örvények bűzös és mindenképen közveszélyes vizet menten fölkeresi a gyermekhad, hogy iszapos hullámaiban üdülést keresen verítékes testének. A pünkösdi ünnep második napján nyelte el az örvény ez idén első áldozatát: egy — férje állandó betegsége folytán különben is eléggé sorsuldózt szerencsétlen anya egyetlen reményét és vigasztát, a 13 éves Güt z. Andor, gimnáziumi tanuló. A szerencsétlen fiú több tanulótársával előbb a gyermekkiállításra és onnan fürödni ment az örvényhez s alig vetkőzött le és lépett bele a veszedelmes mélység vizbe, lába — úgy látszik, már is gödört ért, mert a kettő nyíló örvény hulláma egyszerre elcsapott fölötté, mire társai rögtön szétfutottak, segély nélkül hagyva veszedelmbe jutott iskolatársukat, kinek

később csak holttestét halászták ki a megmentésére sietők. Az így kora halállal kimúlt szerencsétlen fiú, Güt z. Zsigmond fia, a II-ik gimnáziumi osztály növendéke és szülőinek egyetlen gyermeke volt. Temetésén, mely a közönség nagy részvéte mellett a f. hó 27-én délután ment végbe a szülői háztól, a gimnázium összes növendékei megjelentek a tanári kar vezetése alatt. E közrészvét adjon vigaszt mélyen megsomorodott szülői fájdalomának; szerencsétlen esete pedig szolgáljon intő példaul a tanulóifjúságnak, hogy jövőben nagyobb figyelemmel legyen a hatóság intései iránt, míg rendőrkapitányunk azt a gyakorlati tapasztalatot merithetné belőle, hogy jövőben, legalább vasárnap és ünnepnapokon nem ártana a tilalomtábláknak egynehány rendőrt elhelyezésével is nagyobb nyomatekot kölcsönözni, mert ez által sok szerencsétlenségnek eleje vétetnék.

— **Halalozás.** Prágából táviratilag érkezett gyászhir tudatja velünk, hogy ott *Mazancz* János, a mindszent algyői bizományi udaralom érdemestere, életének 67 ik évében, a f. hó 25-én elhalálozott. A boldogultat, a fürdőgyógyhelyről való hazautaztatá-
na érte el a cseh fővárosban a halál és a gyászoló család hazaszállítatja hulláját Mindszentre, hogy ott helyezze, szerettei közelében örök nyugalomra. Temetése, a szállítással járó mindenféle akadályok miatt még nincs végleg megállapítva, előreláthatólag azonban csak június 3-án vagy 4-én lesz. A boldogult *Molnár* Kálmán vármegyei algyező írt gyászolva. Enyhítés övéi fájdalmát a közrészvét és legyen csendes nyugovása az anyaföldben.

— **Tanító-gyűlés.** A csongrádi esperesi kerület tanítótestülete a f. hó 29-én, délelőtt 9 órakor tartja rendes évi közgyűlést a szentesi róm. katolikus egyház tanácsstermében, melyre úgy a tanítókat, mint a tanügybarátokat is tisztelettel meghívja a tanítótestület.

— **Gyermekkiállítás.** Ragyogó verőfényes idő kelvezett pünkösdi másodnapján a csongrádinegyei orvos gyógyserház egylet által rendezett gyermekkiállításnak, mintha csak az egiek is gyönyörű találtak volna a begyűlt kiadékokban, kik szülőik karján ide sereglettek, hogy versenyre keljenek egymással életerő dolgában. Soha, semmitéle ünnepség alkalmakor a tul a kurcai népkert nem látott még olyan impozáns közönséget együtt, mint ez alkalommal. Az iskolaépület előtti tágas téren, messze be a kigyózó utakig, ember ember hátán állt, nyüzsgött, mozgott és a levegőt vidám vagy keserő csengő gyermekhang töltötte el, tuharsovga a szárnys dalosok énekét, kik ez alkalommal ugyancsak megbámultak azt az invaziót, mely brodamukat meglepte. Négy órakor, mikorra a kiállítás ünnepies megnyitása volt tervezve, már fullasztóra vált a szorongás a tágas téren. A rendező bizottság és kirendelt rendőrök minden fáradozása, hogy legalább az iskolaépülethez vezető bejárat szabadon tartsák, huanak bizonyult és a zúri tagjai közül is egy-kettő csak jó negyedórai szorongás és erőlködés után volt képes áthalolni a tömör előfalon, hogy az épület folyosójára feljusson. 280-at haladta a bejelentett és versenyben résztvett kiadékok száma és az egylet törekvést egyes nagylelkű adakozók meg a helyszínen is előmozdítani kívánták azzal, hogy az előre kitűzött díjakat önkényes adományokkal szaporították ugyanira, hogy az eredetileg kitűzött 25 díj helyett 36 nak a kiosztása vált lehetségessé. Pont 4 óra volt, mikor *Zsilinsky* Mihály főispán az érte ment küldöttséggel a kiállításra érkezett és éljenzéssel fogadtatott. A zenekar eljártott egy indulót, a dalegylet élénkelte a szózat első versszakát és aztán dr. *Gótal* Bertalan egyleti elnök üdvözöl szavai után, melyek végén a főispán, mint az egylet védnökét, a kiállítás megnyitására kérte fel, *Zsilinsky* Mihály főispán elmondta nagyszabású meguyító beszédét, melyben

hivatkozva arra, hogy az egyének testi ép-sége és jóléte képezi a nemzetek erejét; szépen, nemesen esetele ama humanisztikus törekvéseket, melyek a nemzeti érdek istapó-lására a kiadédpólas és nevelés gondosabb voltával kívánunk közrehatni. A főispánnak nemes hevell elmondott szép beszede gyújtó hatással volt a jelenlevő óriási közönségre és utána ezer meg ezer ajkon hangzott fel a riadó „éljen!” — A dalegylet még egy hazafias dat enkeit és nyomban ra a biráló bizottság kezdte meg működését, mely — fíratózt és megerőtötött munká mellett több mint 4 órat igényelt. Majdnem 8 óra este volt, mikor a biralotot befejezték, mely-nél összesen 36 gyermeket, minden korosztályban 12-öt, díjaztak és többit megdicsertek. A biráló bizottság a díjak odaítélésével tekintettel volt a gyermekek szülőinek vagyoni helyzetére is és egyenlő sánkok mellett a szegényebb sorsúnak itelle oda a díjat. A jutalmazottak a következők: Az első korosztályban: *Józsa* Mariska, szülői: *Józsa* István és *Horváth* Anna, nyert 3 ezüst forintot; *Páhi* Eszter, szülői: *Páhi* János és *Csics* Eszter, nyert 2 drb. aranyat; *Szabó* József, szülői: *Szabó* István és *Féher* Erzsébet, nyert 1 drb. aranyat; *Lázár* Mária, szülői: *Lázár* János és *Kelen* Maria, nyert 2 frtot; *Gyarmati* Julianna, apja: *Gyarmati* Ferenc öz. nyert 2 frtot; *Szék* Imre, szülői: *Szék* Imre és *Márton* Julianna, nyert 2 frtot; *Mester* Sándor, szülői: *Mester* Sándor és *Csernys* Maria; *Bugyi* Antal, szülői: *Bugyi* Antal és *Temesváry* Piroksa; *Mannheim* Antal, szülői: *Mannheim* Sámuel és *Felsenburg* Karolin; *Sarkadi* N. János, szülői: *Sarkadi* N. János és *Fardi* Eszter; *Gáspár* Lajos, szülői: *Gáspár* Imre és *Szabó* Anna; *Sulcz* Mihály, szülői: *Sulcz* Mihály és *Kolpaszky* Rozál; *Kanász* N. Margit, szülői: *Kanász* N. Sándor és *K. Horváth* Julianna, nyertek egy-egy ezüst torintot. A második korosztályban: *Füsti* László, szülői: *Füsti* M. Benjámin és *Veres* Lidia, 2 drb. aranyat; *Dobosi* Teréz, szülői: *Dobosi* Dávid és *Farkas* Terézia; *Szabó* István, szülői: *Szabó* István és *Farkas* Lidia, 3-3 frtot; *Engelmann* Helén, szülői: *Engelmann* Sámuel és *Erlích* Helén; *Sántha* János, szülői: *Sántha* János és *Quintovics* Ottilia; *Balogh* Lajos, anyja: *Balogh* Regina; *Sáfrány* Erzsébet, szülői: *Sáfrány* Rozalia, 2-2 frtot; *Négyesi* Matyás, szülői: *Négyesi* Matyás és *Yti* Erzsébet, 2 frtot; *Tápai* Imre, szülői: *Tápai* Lajos és *Kovács* Anna; *Andrási* János, szülői: *Andrási* János és *Molnár* Maria; *Török* János, szülői: *Török* György és *Kádár* Maria, 1-1 frtot. Vegre a 3-ik korosztályban: *Szabó* József, apja: *Szabó* István, 2 aranyat; *Privitzer* József; *Frankl* Ignác, apja: *Frankl* Sándor, 3-3 frtot; *Horváth* Lajos, apja: *Horváth* János; *Sütő* Imre, apja: *Sütő* Ferenc; *Pásti* Albert, apja: *Pásti* János; *Horváth* Mari, apja: *Horváth* Ferenc, 2-2 frtot és *Seres* Julianna, apja: *Seres* Lajos; *Görbe* Orsi, apja: *Görbe* János; *Berényi* Imre, apja: *Berényi* Imre; *Molnár* Lajos, apja: *Molnár* András, 1-1 frtot. A siker, így szerény kezdetnél oly óriási, hogy csak gratulálhatunk a derék egyletnek és kívánjuk, hogy ez első sikeréhez rövid időn még sok fűződjék.

— **Riadalom a rendőrségnél.** Nem csupan az alliteráció, mint szépitó alakzat kedvezett használatuk e kifejezést, hanem annak a kétségbeesett zúrvárnak az illusztrálására, melyet a pénzügyigazgatónak, a kuceckre megállapított III. oszt. keresetadó helyes kirovása végett — egy sürgős meg-hagyása okozott, mi nem kevesebbet, mint azt tartalmazza, hogy mutassák ki hitesele, névszerint a kuceceket 1887 — 1890 ig, valamint melyik, hany darab terest, lovat vagy marhat árusított el evenként. Most aztán hadilábon áll a rendőrség a poros aktákkal és porfelirthez burkolozva buvárkodik az aktalbirinthez.

— **Uj ipartestületi jegyző.** A szentesi ipartestület a f. hó 28-án tartott előjáró-sági gyűlésében egyhangulag választotta meg dr. *Tasnady* Antal helybeli ügyvédet az ipartestület jegyzőjévé.

— **Kocsifelborító út.** A megyei útnes-

ternek ajánljuk figyelmébe az útjavításnak (?) az a különös módját, mely a mind-szent-kisteleki utat majdnem járhatatlanná teszi. A homok lekötésére ugyanis agyagot és szikes földet hordtak az útra nagy garmadákba, de nem, mint eddig, az út szélére, hanem a közepére is, sőt össze-vissza; úgy hogy mester legyen az a kocsis, aki világos nappal is baj nélkül ki tud kanyarogni a gátversenynek beálló akadályok körül; éjjel pedig lépést haladva is, a kocsi annyiszor fordulhat föl, ahányszor nem restell.

— **Tisztújítások a 48-as körökben.** A f. hó 25-én, pünkösd első napján és 26-án pünkösd másodnapján ettették meg a szentesi I-ső és II-ik 48-as körökben az évi rendes közgyűlés alkalmával a tisztújításokat, melyeknek eredménye a következő. Az I-ső 48-as kör tisztikara: Elnök: *Sima Ferenc*, alelnök: *Pataki Imre*, főjegyző: *Beszédes István*, aljegyző: *Kozák György*, pénztárnok: *Pataki József*, zárlótartók: *Héjja Lajos* és *Bálint János*. — A II-ik 48-as körnél a következőképp alakult meg: elnök: *Beszédes István*, alelnök: *Pataki Lajos*, főjegyző: *Lóvy J. József*, aljegyző: *Vizi Antal*, pénztárnok: *Veszeri István*, zárlótartó: *Jószai Sándor*.

— **A csordajárás kaszálók árverése.** Tegnap, a f. hó 28-án vette kezdetét a csordajárás kaszálók árverése, mely — tekintetbe véve a májusi kedvező időjárást — valószínűleg ki fogja elégíteni a jövedelmezőségéhez fűzött reményeket. Jóllehet a sáskajárás most is nagyban csökkentette annak értékét, de még sem szállította le annyira, mint a múlt évi rossz időjárás.

— **Kántorválasztás.** A szomszédos Csany község kántorát, a legutóbbi szegvári választás alkalmával oda választották el kántornak s az így megürült kántori állásra Csany község rom. kath. egyháza a pütkösi ünnepekre hirdetett próbaéneklést, mellyel egyidejűleg a kántorválasztást is megejtették. Megválasztott *László Gáspár* vásárhelyi tanító, kinek hangja leginkább megteztett a híveknek és akiben Csany egy jóra való, iparkodó és intelligens kántor-tanítót fog birni.

— **Egyleti hír.** A szentesi első 48-as népkör a f. hó 25-iki rendes évi közgyűlésen hozott határozatával, *Pólya Ferenc* in dítványára 100 forinttal lépett be az *Emke* szentesi fióktelepének alapító tagjai közé. Ugyan-e gyűlésen látni bejelentve, hogy a Kossuth-szobor javára eddig a gyűjtés 646 frtot eredményezett.

— **A kereskedő ifjak nyári táncmulatására.** mely kedvező idő esetén szombaton, j. hó 31-én lesz megtartva, nagyban folynak a készülődések úgy a rendezőség, mint az azon részt venni szándékozó közönség körében és ezen érdeklődésből ítélve egy valóban úgy érkölséleg, mint anyagilag sikertelendő kedélyes mulatságnak nézünk eléje.

Schwarze Seidenstoffe 60 kr. bis f. 11.65 p. Meter — glatt und gemustert (ca. 180 versch. Qual.) — vers. roben- und stückweise porto- u. zollfrei das Fabrik-Depot G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto. (1)

Nyilttér*)

Nyilatkozat.

A „Szentes és Vidéke“ f. évi 43-ik számában egy személyemet sértő nyilatkozat tétetett közlé. A nyilatkozó, öv. Balogh József az én anyósom; hogy pedig azon közleményt sem nem irta, sem ki nem fundálta, mivel sem irni sem olvasni nem tud a jámbor, arra nézve talán legkompetensebb tanú volna a „*Paksiné szerencsése*.”

Hogy kereskedő voltam, az tény; s hogy jelenleg az nem vagyok, annak más oka nincs, minthogy az isten özvegy Baloghné rendelte anyósomnak. Ezzel, azt hiszem, mindent megmondtam.

Hogy abban az utcában kénytelenittem járnai, elég magyarázata az, hogy én is ugyanazon utca egyik mellékutcájában lakom.

Hogy aljas szavakat szóltam volna be ablakban: az nem áll. Csak érdem szerint; mert abban, ha én volt nőmet, ablak mögött naponként annak karjai közt látom, aki családi életemet galád módon feldúlta, s akit az egész város a „*Paksiné szerencsése*“ néven ismer; és ezért szemérméretből, úgyszólván öntudatlanul beszélok, hogy miért nem mennek legalább beljebb az ablaktól, hogy más ne látna őket; azt hiszem ebben aljasság nincs. Pedig ennyi az egész, amit tesztek.

A többit a t. közönség elbírálása alá bocsátom. Volt nőmnek és annak a tisztelt szemüveges úrnak meg szerencsét kívánok a jövőben; de előforduló esetben a kedvelt urat érdeme szerint kiporolom.

Paksy István.

*) E rovathatn közlöttekért nem vállal felelősséget a Szek.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: *Dr. Mátéfi Ferenc*
Társ-szerkesztő: *Bánfalvi Lajos.*

Hirdetmény.

Néhai **GYARMATI LAJOS ÖRÖKÖSEI** I. tized 133. sz. kurcpartti házuk, 17 hold donáti föld és 1248 négyszögöl nagyhelyi szőlőjük kedvező feltételek mellett örök áron eladó.

Értekezni lehet **GYARMATI LAJOSNÁL** I. t. 133. sz. a. 3—2

Rupcic György 2—2

társulati főmérnök kurcpartti 160. sz. háza szabad kézből eladó.

4—3 Házeladás.

Az izraelita templom átellenében levő, Lóvi Márkus-féle, jelenleg **Fischer Pál** tulajdonát képező I. tized 501. szám alatt levő ház szabad kézből eladó.

Bővebb értesítéssel, az eladásai megbízott **Hajdusa Albert** szolgálg.

Hirdetmény.

A felső csordajáráson, 1100 négyszögölével számított 115 hold kaszáló folyó évi május hó 28-án, az alsó csordajáráson 550 hold folyó évi május 29-én és következő napjain délelőtt és délután folytatva egyszeri kaszálásra, készpénzfizetés mellett, a helyszínen tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni. Venni szándékozók ezennel meghivatnak. Szentes, 1890. május 21-én.

NAGY IMRE, tanácsnok.

Főnyeremény esetleg	Szerencse-jelentés.	A nyerményeket az állam biztosítja. Első húzás: június 12.
500,000 márka		

6—3 **Meghívás**
a nyermény eshetőségében való részvételre,

a Hamburg által biztosított nagy pénzsorsolásban, amellyel

9 millió 553,005 márka mulhatlanul nyerményre esik.

Ez előnyös pénzsorsolás nyerményei, melynek tervszerint csak 100,000 sorsjegy van kibocsátva, a következők:

A legnagyobb nyermény esetleg 500,000 m.	Főnyermény 300 ezer m.	56 nyér. á 5 ezer m.
1 nyermény 200	106	á 3
1 " " 100	203	á 2
1 " " 75	6	á 1500
1 " " 70	606	á 1000
1 " " 65	1660	á 500
2 " " 60	29	á 300
1 " " 55	120	á 200 és 150 m.
1 " " 50	30930	á 148 m.
1 " " 40	7994	á 127,100, 94 m.
1 " " 30	9954	á 67, 40, 20 m.
8 " " 15	összesen	50,200 nyér.,
26 " " 10		

mely néhány rövid hónap alatt, 7 ciklusban bizonyosan kisorsolattik.

Az I-ső osztályu főnyermény 50 ezer márka, mely a II-os osztályban 55 ezer, a III-ikban 60 ezer, a IV-ikben 65 ezer, a V-ikben 70 ezer, a VI-ikban 75 ezer, a VII-ikben 200 ezer, a főnyerményben 300 ezer, és esetleg 500 ezer, márkára emelkedik.

Az első nyerményorsolásnál, mely hivatalosan **f. évi jun. 12-ére** van megallapítva:

egy egész eredeti sorsjegy csak 6 Márka = 3 frt 50 kr.
egy fél eredeti sorsjegy csak 3 Márka = 1 frt 75 kr.
egy negyed eredeti sorsjegy csak 1 1/2 Márka = 1 frt 88 kr.

és ezen, az állam által biztosított eredeti sorsjegyek (nem tiltott igérvények) az állami címerrel ellátott sorsolási terv mellékletével, az értékek berentesített beküldése után meg a legtovább eső vidékre is szétküldetnek.

A résztvevők mindenike, közvetlen a húzás megtörténte után, minden felszólamlás nélkül kapja meg tőlem a hivatalos sorsolási jegyzéket.

Allamcímerrrel ellátott sorsolási tervet, mely a 7 osztályba osztott nyermények betétes és beosztását tünteti fel, előre díjmentesen küldök.

A nyermények befizetését és szétküldését

közvetlen az érdekelteknek magam eszközöm a legnagyobb pontosságú és a legszigorubb titoktartás mellett.

Megrendelések egyszerűen postautalványval vagy ajánlott levélben eszközölhetők.

A közel álló házásra való tekintettel tehát, a megbízások azonnal és legkesőbb

a f. év június 12-ig

egész bizalommal intézendők

Sámuel Heckscher sen.,
bank- és váltóüzletező Hamburgban.

!!! Megérkezett !!!

az ásványvizek királya

A BORSZÉKI VIZ

friss töltésben folyton kapható. Helyben az egyedüli lerakatban

SOÓS ALBERT cégnél,

valamint minden fűszerkereskedésben és mint „borszéki fröcs“ az ősszen vendéglőkben.

A legjobb és legolcsóbb ásványviz

!!! HAZÁNK VIZE !!!

Kellemes üdítő ital.

5—3